

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

محمد هارون خیل شعشی

۱۲ سپتمبر ۲۰۱۱

د علي محمد مُخلص عرفاني فرهنگ

د
محمد هارون خیل شعشی
لیکنه او خیرنه
۶

۱۰- اوتاد (د الف په ژور) :

د اوتاد عربي ټکی د «وتد» د جمعي حالت دی، چي په لغت کي د ميخ په مانا دی ۱. د عارفانو او صوفيانو په اصطلاح، اوتاد د پروردگار د پرهېزگارو او نېکو دوستانو هغه ډله ده، چي مجموعي شمېر يې څلور کسه دی؛ او ددنيا د څلورو خواوو ساتنه په غاړه لري ۲. په «فرهنگ لغات و تعبيرات عرفاني» کي هم، اوتاد د هغو څلورو کسانو په توگه پېژندل سوي دي، چي د جهان د څلورو ستونو او ارکانو په څېر، د نړۍ په څلورو خواوو کي ژوند کيي. خدای تعالی دهمدغو څلورو کسانو په وسيله، د دنيا څلور خواوي ساتي. د همدې فرهنگ مؤلف وروسته، د «کشاف» په استناد د دې څلورو لويو وليانو د نوموړه اړه داسي ليکي: «هغه څوک، چي په ختيځ کي دی، نوم يې عبدالرحمان دی؛ هغه چي په لوېديځ کي دی، نوم يې عبدالودود دی؛ هغه چي په سوھيل (جنوب) کي اوسي، نوم يې عبدالرحيم؛ او هغه چي په شمال کي اوسي، نوم يې عبدالقدوس دی ۳.» د ځينونورو متصوفينو په اند، د لوېديځ د ساتونکي نوم عبدالعليم، د ختيځ د ساتونکي نوم عبدالحی، د شمال د ساتونکي نوم عبدالمرید او د جنوب د ساتونکي نوم عبدالقادر دی ۴. حسن عميد، په خپل دري جلدي فرهنگ (فرهنگ فارسی عميد) کي د پارسي ژبي د مشهور شاعر - عراقي د «هفت اقليم» د روايت له مخي، د اوتاد د تصوفي ډلي شمېر اووه کسه هم راوړی دی ۵.

مُخلص، په يوه څلوريځه کي ټول اوليا د اسلام د ستر پيغمبر، حضرت محمد (ص)، نور گني :

اولیاء د حضرت نور دي

خیني پټ خیني مشهور دي

خیني قطب، اوتاد بولي

خیني غوث، ابدال مذکور دي

دنور مالومات له پاره وگورئ : توحيد او دهغه ډولونه (عام، خاص او خاص الخاص توحيد) ، نبي او ولي، ولي او ولايت، معجزه، کرامت او استدراج ، کامل شیخ، کامل پير، يا کامل انسان، کامل يا ازاد، سرهنگان يا اخيار، ابدال، اوتاد، ابرار، نقیبان، قطب، قطب الاقطاب، غوث، غوث الاعظم يا غوث زمان يا صاحب الزمان .

لمنلیکونه

۱ عمید ۱ : ۳۰۶ .

۲ عمید ۱ : ۳۰۶، داراشکوه سفینه الاولیاء ۹؛ رزمجو ۲۳۰ .

۳ سجادی ۷۱ .

۴ سجادی ۷۱-۷۲ .

۵ عمید ۱ : ۳۰۶ .

۱۳- بسیط او مرکب عالم : وگورئ عالم او د هغه ډولونه

۱۴- بلوغ او حریت، بالغ او آزاد یا کامل او اکمل: وگورئ کامل او آزاد

۱۵- بی بنسټه عالم : وگورئ د «عالم او د هغه ډولونه» ترسرلیک لاندې د ملکوت عالم

۱۶- پاک عالم : وگورئ د «عالم او د هغه ډولونه» ترسرلیک لاندې د ملکوت عالم